

Sociālajā dienestā pārmaiņu laiks

AGRITA NUSBAUMA-KOVALEVSKA

Administratīvi teritoriālās reformas (ATR) ietvaros apvienotās pašvaldības uzsāka darbu pēc pašvaldību domes pirmās sēdes aizvadītā gada 1. jūlijā. Pašvaldībām jāveic virkne ar pašvaldību darbību saistītu pasākumu, pārņemot attiecīgi apvienoto pašvaldību institūcijas, mantu, finanšu līdzekļus, tiesības un saistības, tādējādi nodrošinot pašvaldību darbības nepārtrauktību un pēctecību. Vienlaikus jaunveidojamajai pašvaldībai ir jāatrod efektīvāks pašvaldības darba organizācijas modelis, kas radītu iedzīvotājiem iespējas saņemt pieejamus un kvalitatīvus pakalpojumus.

ATR ieviesusi virkni pārmaiņu arī sociālajā dienestā. Par izaicinājumiem un pārmaiņām stāsta Madonas novada pašvaldības sociālā dienesta vadītāja ILZE FÄRNESTE.

— Administratīvi teritoriālā reforma ir liels un nozīmīgs pārmaiņš. Tas ir liels izaicinājums visā novadā. Arī sociālajā dienestā ATR ir ienesusi pārmaiņas. Kolektīvs ir kļuvis lielāks. Strādājām pēc jauniem saistošajiem noteikumiem. Tie bija jāpārskata. Madonas novadam līdz šim pabalstu sistēma bija bagātīga. Vēl pirms apvienošanās bija jāveic pētnieciskais darbs, kādi pabalsti un atlīdzības ir Cesvainē, Ērgļos un Lubānā. Tas lielākais izaicinājums — iekļaušanās budžetā. Tas ir jāplāno un jāsalīdzina ar iepriekšējo gadu. Ko pieņemam saistošajos noteikumos, ko nosaka likums. Tāpat ir jāvērtē, kādi pabalsti bijuši novados, kas pēc ATR pievienojās Madonas novadam. Atskārība bija liela. Ieguvu tikai teorētiskus skaitļus, bet budžets jāplāno praktiski. Liels izaicinājums Madonas novadam ir birokrātiskais darbs saistībā ar pansionātiem. Līdz šim bija četri sociālās aprūpes centri, bet šobrīd to ir septiņi. Pārreģistrācija, dokumentācija ir liels darbs.

Madonas novada pašvaldības sociālā dienesta darbiniekiem darbs turpinās ierastajā kārtībā. Jau iepriekš strādājām sistēmā, programmā. Bija ļoti daudz vienojošu lietu, piemēram, dokumentācija. Iepazīstot Ērgļu, Lubānas, Cesvaines novada darbu sociālajā jomā, sapratu, ka tur aktāļ viss bija citādi, viņiem izveidota sava sistēma. Neatkarīgi no tā, kā sistēma ir vienota, darbinieci šobrīd jāmācās un jāpieņem mūsu darba kārtība. Jau aizvadītajā gadā darbinieces brauca skatīties, kā strādājām mēs, un mācījās, lai pēc 1. janvāra, kad strādājām vienoti, būtu vieglāk un ērtāk veikt darba pienākumus. Ir liels nodaļu vadītāju atbalsts. Protams, arī šis ir izaicinājums sociālajiem darbiniekiem.

Sociālā dienesta vadītāja Ilze Färneste norāda: — Spēks ir komandā. Kopā strādājot tiek gūti labi panākumi.

Administratīvi teritoriālā reforma ir liels un nozīmīgs pārmaiņš. Tas ir liels izaicinājums visā novadā.

Pašvaldība pilda likumā noteikto normu, ir izveidots jauns dienests. Tajā ir speciālisti, kuri strādā ar klientiem. Arī sociālajā dienestā ATR ir ienesusi pārmaiņas. Kolektīvs ir kļuvis lielāks. Strādājām pēc jauniem saistošajiem noteikumiem. Tie bija jāpārskata. Madonas novadam līdz šim pabalstu sistēma bija bagātīga. Vēl pirms apvienošanās bija jāveic pētnieciskais darbs, kādi pabalsti un atlīdzības ir Cesvainē, Ērgļos un Lubānā. Tas lielākais izaicinājums — iekļaušanās budžetā. Tas ir jāplāno un jāsalīdzina ar iepriekšējo gadu. Ko pieņemam saistošajos noteikumos, ko nosaka likums. Tāpat ir jāvērtē, kādi pabalsti bijuši novados, kas pēc ATR pievienojās Madonas novadam. Atskārība bija liela. Ieguvu tikai teorētiskus skaitļus, bet budžets jāplāno praktiski. Liels izaicinājums Madonas novadam ir birokrātiskais darbs saistībā ar pansionātiem. Līdz šim bija četri sociālās aprūpes centri, bet šobrīd to ir septiņi. Pārreģistrācija, dokumentācija ir liels darbs.

Madonas novada pašvaldības sociālā dienesta darbiniekiem darbs turpinās ierastajā kārtībā. Jau iepriekš strādājām sistēmā, programmā. Bija ļoti daudz vienojošu lietu, piemēram, dokumentācija. Iepazīstot Ērgļu, Lubānas, Cesvaines novada darbu sociālajā jomā, sapratu, ka tur aktāļ viss bija citādi, viņiem izveidota sava sistēma. Neatkarīgi no tā, kā sistēma ir vienota, darbinieci šobrīd jāmācās un jāpieņem mūsu darba kārtība. Jau aizvadītajā gadā darbinieces brauca skatīties, kā strādājām mēs, un mācījās, lai pēc 1. janvāra, kad strādājām vienoti, būtu vieglāk un ērtāk veikt darba pienākumus. Ir liels nodaļu vadītāju atbalsts. Protams, arī šis ir izaicinājums sociālajiem darbiniekiem.

— Liels izaicinājums novadam ir vienotā sistēma. Kā tas ietekmē sociālo dienestu?

— Sociālo dienestu nevēlos atdalīt

no pašvaldības. Arī mēs esam pašvaldība. Vienotā sistēma ir arī grāmatvedībā un lietvedībā. Daudzi dati ir jāpārņem. Ja netiek galā ar kādu problēmu, tiek meklēti resursi, lai palīdzētu. Prioritāri ir sociālais darbs, kas arī jāuztver kā pakalpojums. Bieži vien sabiedrība to nevēlas pieņemt. Nākamais ir psihologa pakalpojums. Prioritāri izmantojam visus valsts pakalpojumus. Piemēram, ja tas ir saistīts ar veselību, tad caur veselības aprūpes pakalpojumiem var saņemt dažādas terapijas, kas jāakrota caur ģimenes ārstu. Daudz sniež ar biedrības. Arī pie mums ir pašvaldības nodrošinātas terapijas, kuras iespējams saņemt caur biedrībām. Tāpat jāsadarbomas ar pašiem klientiem. Un jābūt godīgiem pret sevi, savu lietu. Manuprāt, pats svarīgākais sociālajā jomā ir būt godīgiem. Tāpat labam speciālistam ir jāturpina izglītoties. Arī šobrīd sociālajā dienestā mēs to darām. Notiek Labklājības ministrijas organizētas apmācības, kas ir dažādās specializācijās. Katrs darbinieks atrod savu jomu un turpina izglīties.

— Liels izaicinājums novadam ir vienotā sistēma. Kā tas ietekmē sociālo dienestu?

— Sociālo dienestu nevēlos atdalīt

ari sociālās aprūpes iestādes. Tas tiek apvienots, mainās vadība.

— Vienas no pārmaiņām pašlaik ir Cesvaines sociālās aprūpes iestādes apvienošanās ar Dzelzavas pansionātu. Šāda iespēja piedēja jau laikā, kad Dzelzavas pansionāta vadītāja uzvarēja konkursā uz finanšu nodaļas vadītājas amatu Madonas novada pašvaldībā. Šie pansionāti, nemot vēra klientu skaitu, ir mazi, un tos varētu vadīt viens vadītājs. Tika uzrunāta Cesvaines sociālā dienesta vadītāja, tomēr viņa pieņēma lēmumu darbu neturpināt. Tā ir katra cilvēka brīva izvēle, kas jārespektē. Šobrīd konkursus uz šo vietu ir noslēdzies, un jaunā vadītāja darbu uzsāks 24. janvārī. Seniorus māca bažas par turpmāko — vai viņi tiks pārvesti, kas sniegs palīdzību, pārdzīvoja, ka nebūs ierasto vadītāju. Cilvēciskais faktors ir ļoti nozīmīgs. Abās iestādēs ir darbinieki, kas ļoti palīdz un atbalsta gan klientus, gan arī jauno vadītāju.

Veidojot šo struktūru, esam ietekmējušies arī no valstiskās situācijas vakācijas ziņā. Sociālie darbinieki novadā jau ir uzsākuši balstvakācijas saņemšanu. Pašlaik viens darbinieks ir atstādīnāts, jāgaida, kāds lēmums tiks pieņemts. Ir pieņemti divi jauni darbinieki darbam ar ģimenēm ar bērniem. Viens darbinieks pēc paša vēlēšanās ir pārcūcis darba attiecības. Šie darbinieki no aprītes neizies un meklēs savu vietu sociālā darba jomā. Katrs lēmums ir jāciema un jāpieņem. Darbiniekiem, manuprāt, pašiem nav viegli izšķirties par tādu izvēli. Tika izsludināta pieteikšanās uz Lubānas sociālās aprūpes centru vadītāja amatu. Tāpat brīvas vakances tika izsludinātas arī Ērgļu sociālās aprūpes centrā. Pašlaik norit kandidātu izvērtēšana.

— Nereti mācās dzirdēt, kā rindas uz vietām pansionātos ir garas. Kā ir pašlaik?

— Patlaban uz vietām pansionātos ir saņemti neapmierināti par piecdesmit iesniegumiem. Bet tas nenozīmē, ka visi, tiklīdz tiktu piedāvāta vieta, dotos uz sociālās aprūpes centru (pansionātu). Seniori nodrošinās par savu nākotni. Viņi laikus parūpējas par drošības izjūtu, lai, kad pašiem būs grūti parūpēties par sevi, būtu šī vieta pansionātā. Lielākoties šie cilvēki saņem mājaprūpes pakalpojumu, kas mūsu novadā ir ļoti augstā līmenī, un klienti ar to ir apmierināti.

Šobrīd sociālās aprūpes centros ir brīvas vietas. Tiek uzrunāti tie klienti, kas atrodas citā novadu pansionātos, pieņemot lēmumu, tiklīdz atbrīvosies vieta, viņi tiks pārvesti atpakaļ savā novadā. Manuprāt, klientiem tas ir ļoti būtiski — būt tuvāk pašam mājām. Cilvēki tiek uzrunāti, izvērtēs veselības stāvokli, un viņi pašu vēlēšies šobrīd. Arī tie nozīmīgi ir cilvēciskais faktors, klientu emocijas un vēlmes.

— Šobrīd pārmaiņas piedzīvo

un atbildības noteikšana lēmuma pieņemšanā būtu jātur augstāk par pādsmit saskaņojumiem uz viena dokumenta, kas par nedēļu pagarināta atbalsta saņemšanu. Arī arvien jauni IT risinājumi, kas samazina administratīvo darbu.

Paldies Madonas novada pašvaldībai par pievienošanos Latvijas Sociālo darbinieku biedrības un Latvijas Sociālo dienestu vadītāju apvienības memorandam par mūsdienu sociālā darba un sociālo pakalpojumu attīstību pašvaldībā, pauzot gatavību kāpēniski ieguldīt sociālā dienesta pilnveidē un iedzīvotāju problēmu risināšanā iesaistīto institūciju sadarbības procesu uzlabošanā.

IVETA ŠMUGĀ

Turpmāk darbosies kā viena iestāde

ŽEŅA KOZLOVA

Pagājušajā gadā īstenotā administratīvi teritoriālā reforma būtiskas izmaiņas ienesusi arī Cesvaines sociālā dienesta struktūrvienības sociālās aprūpes nodaļas un Dzelzavas pansionāta darbībā, tās reorganizējot.

Veiktās izmaiņas komentē Dzelzavas un Sarkaņu pagasta pārvalžu vadītājs Sandis Kalniņš: „Pansionātu apvienošana vienā iestādē klientus un darbiniekus ietekmēs tikai administratīvi — mainīsies līgumslēdzēja iestāde. Praktiski pakalpojums tiks nodrošināts kā līdz šim gan Dzelzavā, gan Cesvainē, tikai Cesvainē vairs nebūs pārvaldnieka stata vienības. Reforma izrietēja no nepieciešamības novērst situāciju, kad Cesvaines pansionāts paliek bez dibinātāja, jo šī iestāde bija Cesvaines sociālā dienesta struktūrvienība, bet dienests pēc reformas tika likvidēts, pakalpojumu visā jaunajā novadā sniegs Madonas sociālais dienests.”

Pārvaldes vadītājs uzsvē, ka pieņemta lēmuma būtība bija pievienot Cesvaines pansionātu Dzelzavai, lai nodrošinātu tā darbības nepārtrauktību un saglabātu klientiem sniegtos pakalpojumus: „Ja tas nebūtu izdarīts, Cesvaines pansionāts būtu jāveido kā jauna iestāde ar visu no izrietos sertifikācijas procesu, ko nosaka Labklājības ministrija. Šobrīd, kā noteikts domes lēmumā par iestādes izveidi, ir veikta izmai-

Cesvaines un Dzelzavas sociālās aprūpes centra pakalpojumi, tātad kā līdz šim, tiks sniegti gan Cesvainē, gan Dzelzavā. AGRVA VECKALNIŅA FOTO

ņas uzņēmumu reģistrā, un strādāju pie izmaiņu veikšanas sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā. Iestādes reģistrācijas numurs ir tāds pats, kā bija Dzelzavas pansionātam, bet tam tagad ir izveidota pakalpojuma sniegšanas vieta jeb nodaļa Cesvainē. Tātad administratīvi Dzelzavas un Cesvaines pansionāti ir viena iestāde ar nosaukumu „Cesvaines un Dzelzavas sociālās aprūpes centrs”, bet praktiski pakalpojums tiek sniegts divās vietās kā līdz šim. No 24. janvāra darbu Cesvaines un Dzelzavas sociālās aprūpes centrā uzsāks tā vadītāja, un pirmie uzdevumi būs saistīti tieši ar iestādes administratīvo jautājumu risināšanu —

reģistriem, budžeta un izmaksu sadalīšanu, plānošanu, darbs ar lietu nomenklatūru, personālu, jaunās iestādes iekšējo noteikumu un kārtības izstrāde u. c. Pagasta pārvaldes vadītāja darba apjoms palielinās, jo paplašinās pārvaldes pakļautībā esošā iestāde un palielinās tās budžets. Protams, šajā procesā visām iesaistītajām pusēm ir daudzi jautājumi par lietu norisi un kārtību, visiem kopā cenšoties rast uz jautājumiem atbildes, bet mērķis vienmēr paliek nemainīgs — nodrošināt kvalitatīvu ilglaiķīgas un īslaicīgas sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumu novada ļaudīm.”

Savukārt Cesvaines apvienības

pārvaldes vadītājs Vilnis Špats puāz, ka viņa ieskatā vajadzējis atstāt divas pastāvīgas sociālās aprūpes iestādes, jo tagad tomēr sanākot, ka tās atrodas divās teritorijās — Cesvaines apvienībā un Dzelzavas pagastā.

„Arī apsaimniekošanas budžets katrā teritorijā ir savs, un tas varētu nedaudz apgrūtināt abu iestāžu saimniecisko uzturēšanu. Es domāju, ka būtu bijis labi, ja pansionāti Cesvainē un Dzelzavā darbotos atsevišķi, bet vadītāja gan varētu būt viena. Deputāti lēma citādi, bet to, cik veiksmīga būs šī reforma, rādīs dzīve. Taču vienmēr jācenšas saskatīt pozitīvo, turklāt klienti no veiktajām izmaiņām necietīs,” akcentē Vilnis Špats.

Pabalsti ir būtiski palielinājušies

Madonas novada sociālā dienesta sociālā darbiniece Lubānā Irīna Mālniece secina, ka pēc novada apvienošanās sociālā dienesta klientu veicamās darbības nav mainījās, jo visā valstī ir līdzīga pieeja. Tomēr pašvaldības atbalsts iedzīvotājiem, stājoties spēkā jaunajiem saistošajiem noteikumiem, ir būtiski mainījies un palielinājies.

„Pašvaldība ir noteikusi brīvprātīgo iniciatīvu pabalstus, kas līdz šim nav bijuši Lubānā, un arī sociālā pabalsti, kas tiks piešķirti trūcīgām vai maznodrošinātām mājaimniecībām, ir mainījies un kļuvis klientiem labvēlīgāki.

Lubānas novada sociālie pabalsti bija: garantētā minimālā ienākuma pabalsts (109 eiro pirmajai personai mājaimniecībā); dzīvokļa pabalsts; pabalsts medicīnas un medicīnas preču iegādei un pacientu iemaksu apmaksas pabalsts — to kopējais apjoms gadā trūcīgajai personai bija līdz 160 eiro, bet maznodrošinātai — līdz 125 eiro gadā. Šobrīd līdzvērtīgs pabalsts trūcīgajai personai ir līdz 150 eiro gadā, savukārt maznodrošinātai personai — līdz 200 eiro gadā.

Brīvprātīgās iniciatīvas pabalsti bija pabalsts ēdināšanas izdevumu segšanai, kā arī pabalsts mācību uzsākšanai 1. un 10. klases skolēniem, kas uzsāk mācības Lubānas vidusskolā, — 40 eiro vienam bērnam. Šobrīd līdzvērtīgs pabalsts trūcīgām ģimenēm ir 75 eiro vienam bērnam un maznodrošinātā ģimenē — 45 eiro vienam bērnam, kā arī ir padomāts par daudz bērnu ģimeņu bērniem un bērniem bāreņiem, kuriem iespējams izmaksāt 45 eiro lielu pabalstu par katru bērnu, kurš apmeklē obligātās pirmsskolas izglītības iestādi vai mācās vispārīgizglītojošajā skolā.

Vēl var norādīt, ka vienreizējs bērma piedzimšanas pabalsts bija 150 eiro, bet šobrīd — 300 eiro.

Jauni pabalsta veidi Lubānā būs pabalsts nozīmīgā dzīves jubilejā — personām, kuras sasniegušas 75, 80, 85, 90, 95 gadu vecumu, ir izmaksā 100 eiro. Personas, kas sasniedz 100 gadu vecumu, var saņemt 200 eiro.

Jauns pabalsta veids ir arī pabalsts svētkos politiski represētām personām (uz 18. novembri) un pabalsts svētkos Černoņijas AES avārijas sekū likvidēšanas dalībniekiem (uz 11. novembri), un tas būs 50 eiro.

Vēl viens atbalsta veids ir pabalsts veselības aprūpes pakalpojumu apmaksai Černoņijas AES avārijas sekū likvidēšanas dalībniekam, 1991. gada barikāžu dalībniekam.

Apbedīšanas pabalsta summa Lubānā bija līdz 550 eiro, šobrīd pabalsts palielināts līdz 600 eiro.

Kopš šā gada Lubānas un Indrāņu pagasta iedzīvotājiem ir iespēja saņemt pakalpojumu „Sociālā apūpe mājās”, ko sniedz pašvaldības sadarbības partneri Latvijas Samariešu apvienība.

Lubānas apvienības pārvalde šobrīd ir aktīvas apmēram 90 trūcīgu un maznodrošināto mājaimniecību lietas, kurās katrā ir no vienas līdz septiņām personām mājaimniecībā.”

LAURA KOVTUNA

Par pārmaiņām Ērgļu pusē

Ērgļu pusē aktīvi ir iesāktais darbs sociālajā jomā un tiek domāts, ka vēl vairāk būtu iespējams papildēt iedzīvotājiem.

— Sociālajā sfērā nekas īpaši nav mainījies. Vienīgi tas, ka līdz šim Ērgļos strādājām nelielā sastāvā uz vietas, tagad jāsaprot, ka labāk strādāt komandā. Darba būtība nav mainījusies, ir kādas izmaiņas tehniskajās detaļās, dokumentu aprīte, un mūsu kolektīvs tagad ir krietni plašāks. Mums, trīs pienācīgiem no Ērgļu sociālā dienesta, ir jāpieilāgojas tam darbam, kuram iestrādnes jau vairākus gadus ir bijušas Madonā.

Vaicāta par reālo situāciju, sociālā dienesta vadītāja Māra Briede atklāj: — Ērgļos sociālajā dienestā strādā divas darbinieces, viena darbojas ar ģimenēm un bērniem, otra strādā ar pieaugušajiem personām un sociālo palīdzību. Es pati esmu pa divām mājām, jo strādāju arī Madonā, kur vadu sociālo pakalpojumu nodaļu, vienlaikus par pakalpojumiem atbildu Ērgļu pašvaldībā.

Iedzīvotāju, kuriem nepieciešama palīdzība, kļūst aizvien vairāk. Otro gadu ir lielāks GMI pabalsts, ir paugstināts trūcīgu un maznodrošināto ģimeņu minimālās ienākumu sliekšnis, līdz ar to cilvēki krietni vairāk vērsas pie speciālās sociālās dienesta. Nenoliedzami, sabiedrība kļūst gados vecāka, pieaug to cilvēku skaits, kas vajadzīga mājaprūpe (Ērgļos to nodrošina samarieši), un aizvien pieprasītāka ir institūcija — pansionāts. Mūsu pusē pansionātā ir divas ēkas — viena Ērgļos, otra Liepkalnē, abās kopumā ir 100 vietu, kas pamatā ir aizpildītas (pašlaik divas trīs vietas ir brīvas). Kopš janvāra strādājam Madonas novada sociālā dienesta vadībā, un novada pansionātos prioritāte, protams, ir novada iedzīvotāji; ja ir brīvas vietas, var izlemt par citiem klientiem no pārnovadiem.

Tā kā pirmās ārkārtējās situācijas laikā saistībā ar COVID-19 epidēmiju Ērgļu novada pašvaldības sociālais dienests ģimenēm krīzes situācijā piedāvāja pabalstu 40 eiro ģimenes locekļiem mēnesī, vaičāju, cik daudz ģimeņu saņēma šo palīdzību un kā ar pabalstu ārkārtējā situācijā ir šobrīd. — Ērgļu novada laikā tas bija ļoti jūtams atbalsts, jo cilvēki bija apjukusi, sākās atālināto mācību un atālinātā darba laiks, kāds ienākums zaudēja, līdz ar to pabalsta iespēju mūsu iedzīvotāji izmantoja un ļoti novērtēja, ko sarunās joprojām dzirdu, — komentē Māra Briede. — Šobrīd kritēriji ir mainīti, vadlīnijas ir stingrākas, pabalstu saņem tikai tie, kuriem no COVID-19 ir ļoti tiešas, smagas sekas, turklāt dokumentāli to pierādāt. Ērgļos pabalstu nokārtoja viena persona, un kopš pagājušā gada nogales līdz ārkārtējās situācijas beigām šādu pabalstu (kas naudas izteiksmē ir daudz lielāks) saņem viens mūsu iedzīvotājs.

INESE ELSIŅA

Par situāciju Barkavas pansionātā

Pieprasījums pēc kvalitatīva sociālās aprūpes pakalpojuma pieaug, tāpēc Madonas novada dome jau 2020. gadā konceptuāli atbalstīja jautājumu par Barkavas pansionāta filiāles izveidošanu pašvaldībai piederošajā īpašumā „Osupes pamatskola” jeb „Rupsalas”.

Barkavas pansionāta vadītāja Eva Baltiņa 2022. gada janvārī uzsvē, ka šobrīd gan domas ir mainījušās: — „Rupsalas” mums nedos, jo novads ir paplašinājies un Lubāna, kas tagad ir Madonas novads, „Rupsalām” ir daudz tuvāk — tikai 6 km.

Aicināta pastāstīt par Barkavas pansionātu, vadītāja atklāj: — Turpinām dzīvot savu dzīvi, veicam ikdienas darbus, šobrīd pansionātā ir 32 klienti (diemžēl vairāki ir aizsaukti mūžībā), nāks klāt jauni. Vidējais pansionāta iemītnieku vecums ir 78 gadi, protams, ir arī jaunāki, ap 45 gadiem, kam piešķirta invaliditāte. Pamatā mūsu iemītnieki ir no Barkavas pagasta, pa kādam no Liezēres, Degumniekiem, Kalsnavas, Mētrienas pagasta. Ir izveidojušies savai barīnai, savas kompānijas, savas nodarbes, arī politikas apspriešana pēc televīzijas pārraīžu noskaņšanās. Istabīnās pamatā dzīvo pa divi; tie, kuriem ir smagāks stāvoklis, dzīvo četratā.

Kolektīvā esam 17 darbinieki, es pati pansionātā strādāju pilnus trīs gadus. Ja pirms desmit gadiem man kāds teiktu, ka strādāšu sociālajā jomā — pansionātā —, es neticētu. Darbs iepriekš bija finanšu jomā, strādāju ar saviem cipariem, tagad saskaros ar dzīviem cilvēkiem, un man tiešām patīk. Ir jāmakā iestijies, saprieties, ar neiecietību neko panākt nevar. Katram vajag pieeikt klāt, ar katru aprunāties. Te nav kā bērnu dārzs — izaudzini audzēkni un palaid viņu dzīvē. Te saskaramies ar cilvēkiem mūža norietā, bet man patīk šis vecums, un pansionātā strādāju ar prieku.

Ļoti liela nozīme ir darbinieku kolektīvam, vislabākais vārds saku par savām meitenēm, bez viņu ieguldījuma pakalpojums nebūtu pieejams. No naudas viedokļa darbinieces motivēt nevaru, un uzskatu, ka viņu veikums ir nenovērtēts gan valsts, gan pašvaldības līmenī. Kad cilvēks no malas uz pansionātu atnāk pašradāt, tikai tad viņš redz, ko nozīmē ikdienā šādā vietā. Ir klienti, kuri ir gulēši, pie kuriem jāpieiet ne tikai vairākas reizes dienā, bet jāpārūpē vairākas reizes stundā. Viss atkarīgs no darbinieku attieksmes, atbildības izjūtas, izpratnes, ka aiz visa ir dzīvi, jūgtīgi cilvēki. Esam tomēr specifiska vieta un strādājām ar klientiem ļoti cienīgiem gados. Novēlēt mums spēku!

INESE ELSIŅA

EKSPERTA VIEDOKLIS

Atbalsta veids jāpielāgo cilvēku situācijām un videi

Labklājības ministrijas Metodiskās vadības un kontroles departamenta, projekta “Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās” vadītāja ILZE FÄRNESTE:

— Lai vienas lielas pārmaiņas ar tam sekojošām rūpēm, satraukumu par nākotni un izmaiņām nebūtu izdzīvotas līeķi, nepasliktinātu, bet — tieši — pretējā radītu labāku vīdi un apstākļus novada iedzīvotājiem, šis ir laiks, kad citādi paskatīties

uz sociālo funkciju. Bez pamattiesību un iespējami vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanas visiem jaunā novada iedzīvotājiem sociālās palīdzības jeb materiālā atbalsta jomā ieteiktu vērtēt arī citus aspektus.

Mūsdienu sociālā funkcija nav tikai sociālais dienests, kas vienatnē atbild par visām sarežģītākajām situācijām un problēmām novada iedzīvotāju dzīvē. Tas ir visaptverošs cilvēku vajadzību izvērtējums un atbalsta veidu pielāgošana cilvēku situācijām un videi. Tie ir daudzveidīgi pakalpojumi novada iedzīvotājiem, kuros ikdienā sadarbojas vairāku jomu profesionāļi, tā ir spēja pielāgoties vajadzībām, t. sk. arī atālinātā darba režīmā, un tas ir nemītīgs

ieguldījums arī atbalsta sniedzējos — nodrošināta profesionālās kompetences pilnveide, adekvāta darba slodze, darba novērtējums u. c. Lai cik vienkārtīgi liktos, sadarbība starp institūcijām nav pašsaprotams process, tas ir nemītīgi pilnveidojams, un galvenā atbildība par to jāuzņemas pašvaldības vadītāji.

Arī sociālajā jomā esam lielas darbaspēka krīzes priekšā, to izjūt jau šobrīd, tādēļ aicinu rūpēties par darbiniekiem, nosakot darba slodzes, utocties un novērtējot ieguldījumu. Protams, pāris mēnesu laikā brīnumi nenotiek. Jāiegulda jaunu un motivētu cilvēku izugsme un apmācībā, jārod iespējas papildināt speciālistu loku ar, piemēram, ģime-